ESPA İş İklimi Endeksi, dört farklı sektörde faaliyet gösteren şirket yöneticilerinin, **son bir ayda gerçekleşen iş durumlarına** ve **önümüzdeki altı aya yönelik beklentilerine** ilişkin değerlendirmelerinin ortalaması alınarak oluşturulmaktadır (hesaplama yöntemine dair detaylar bu raporun üçüncü sayfasındaki hesaplama yönteminde görülebilir).

Endeksin başlangıç noktası **Kasım 2025** anketinden elde edilen sonuçlardır. Bu sonuçlar 100'e endekslenmiştir. Endeksteki aylık bazda değişim, aşağıdaki grafik ve tabloda görülebilir.

ESPA İş İklimi Endeksi (Kasım 2025 – Temmuz 2026)

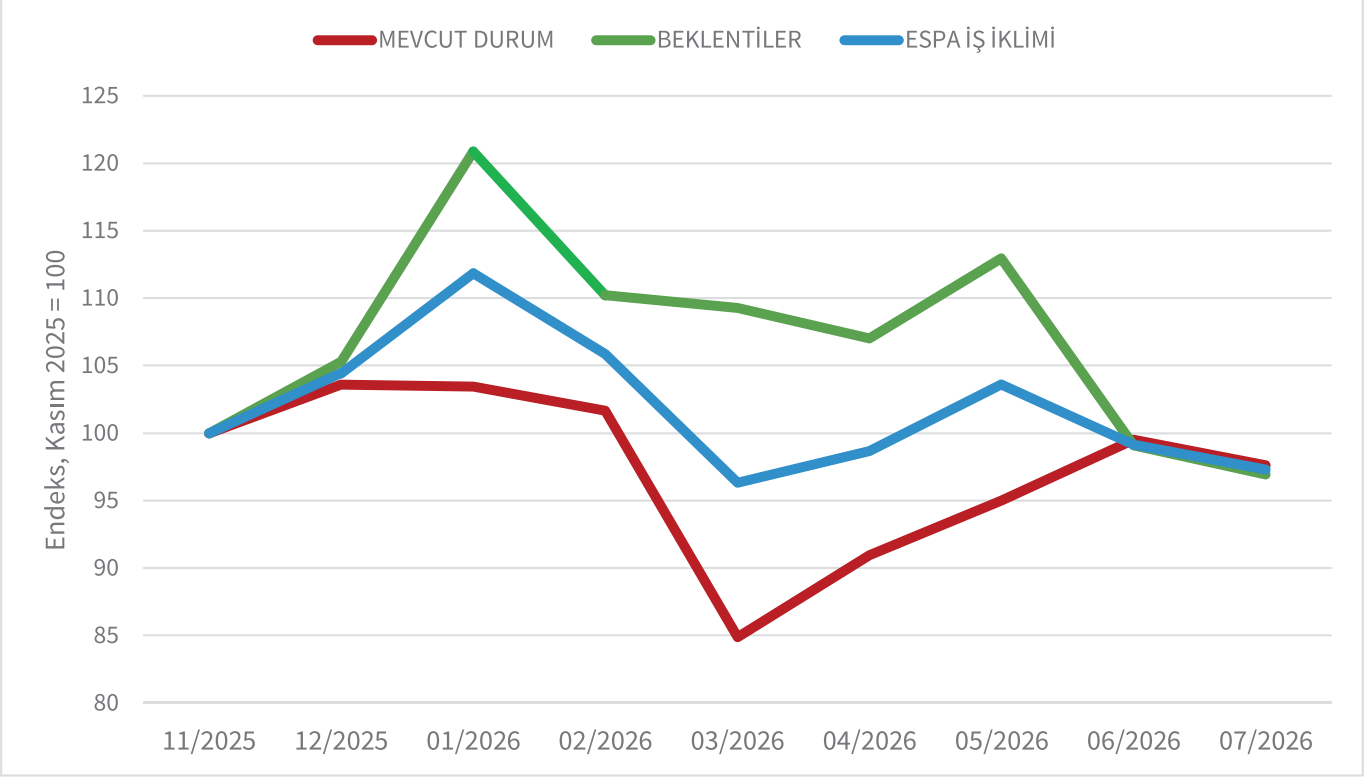

	11/2025	12/2025	01/2026	02/2026	03/2026	04/2026	05/2026	06/2026	07/2026
Mevcut Durum	100	103,59	103,46	101,66	84,87	90,93	94,97	99,51	97,62
Beklentiler	100	105,29	120,87	110,20	109,25	106,99	112,94	99,06	96,93
ESPA İş İklimi	100	104,42	111,84	105,85	96,32	98,66	103,59	99,13	97,28
Bir önceki aya göre değişim:									
Mevcut Durum	—	3,59	-0,13	-1,8	-16,8	6,06	4,04	4,54	-1,89
Beklentiler	—	5,29	15,58	-10,67	-0,95	-2,26	5,95	-13,88	-2,13
ESPA İş İklimi	—	4,42	7,42	-5,99	-9,53	2,34	4,93	-4,46	-1,85

KISA DEĞERLENDİRME (Temmuz 2026)

Ankete verilen yanıtlar, ekonomik faaliyetlerde mart ayında görülen keskin düşüşün ardından nisanda başlayan toparlanma eğiliminin temmuz ayında yerini yeniden gerilemeye bıraktığını göstermektedir. Son bir aya ilişkin **durum endeksi** martta 85'e düştükten sonra izleyen üç ayda 100'e yaklaşmıştı; temmuzda ise yaklaşık iki puan geriledi. Önümüzdeki altı aya ilişkin beklentilerde haziranda başlayan düşüş, yavaşlamakla birlikte temmuzda da sürmüştür. Beklentiler endeksi haziran ayından bu yana hem 100'ün hem de mevcut durum endeksinin altında seyretmektedir. Bu veriler doğrultusunda **ESPA İş İklimi Endeksi**, bir önceki aya göre yaklaşık iki puan azalarak 97'ye inmiş ve üst üste ikinci ay gerilemiştir.

SEKTÖREL SEYİR

Her sektör için **denge değerindeki** aylık değişim aşağıdaki grafik ve tabloda görülebilir.

ESPA İş İklimi – Sektörel Denge Değerleri

Ay/Yıl	11/2025	12/2025	01/2026	02/2026	03/2026	04/2026	05/2026	06/2026	07/2026
Genel	17	26,8	42,9	29,9	9,2	14,3	25	15,3	11,3
Hizmet	25,8	27,6	45,6	40,6	11,1	20,2	35,7	28,4	12,2
Ticaret	6,4	19,4	17,06	32,9	-0,1	10,5	13,9	16,8	26,1
İmalat	13,2	36,6	55,4	-3,3	-24,8	2,6	-23,8	-28,6	-22,4
İnşaat	-21,2	11,2	64,1	-17,1	44	-10,6	27,5	-29,8	8,3

HESAPLAMA YÖNTEMİ

Bu çalışma, Almanya'da ekonomi alanında faaliyet gösteren önemli bir düşünce kuruluşu olan ifo-Institute tarafından hazırlanan İş İklimi Endeksi (Business Climate Index) model alınarak oluşturulmaktadır.

ESPA İş İklimi, hizmet, toptan ve perakende ticaret, imalat ve inşaat alanlarında faaliyet gösteren şirketlerin yöneticilerinin katılımı ile oluşturulmaktadır. Şirket yöneticilerinden **mevcut iş durumlarını** "iyi", "tatminkâr" veya "kötü" olarak; **gelecek altı aya ilişkin beklentilerini** ise "iyiye gitmesini bekliyorum", "aynı kalmasını bekliyorum" veya "kötüye gitmesini bekliyorum" şeklinde değerlendirmeleri istenmektedir.

Mevcut iş durumuna ilişkin **denge değeri** şu şekilde hesaplanmaktadır: Önce "iyi" ve "kötü" yanıtı veren şirketlerin cevapları çalışan sayılarına göre ağırlıklandırılmakta, sonra da bunlar birbirinden çıkarılmaktadır. İyi diyenlerin ağırlıklı toplamı daha yüksekse sonuç pozitif, kötü diyenlerin ağırlıklı toplamı daha yüksekse sonuç negatif çıkmaktadır. **Beklentilere** ilişkin denge değeri de benzer şekilde hesaplanmaktadır: Burada, "iyiye gitmesini bekliyorum" ve "kötüye gitmesini bekliyorum" yanıtlarının arasındaki farka bakılmaktadır. Her iki hesaplamada da nötr yanıtlar ("tatminkar" ve "aynı kalmasını bekliyorum") dikkate alınmamaktadır.

Mikro veriler temelinde denge yöntemi kullanılarak hesaplanan zaman serileri **-100 ile +100** arasında değişmektedir. **Denge değeri** hesaplamasında 0 (sıfır) noktası, pozitif ve negatif görüşlerin tam olarak dengelendiği *eşik* değerini ifade eder. **Denge değerinin 0'ın üzerinde olması, olumlu görüş bildiren şirketlerin ağırlıklı oranının olumsuz görüş bildirenlerden daha yüksek olduğunu** göstermektedir. Değerin artması, pozitif eğilimin güçlendiğine işaret eder. Buna karşılık, 0'ın altındaki değerler kötümser görüş bildiren şirketlerin ağırlıklı oranının iyimserlere kıyasla daha yüksek olduğunu göstermektedir. Bu durum, sektörde olumsuz bir eğilime işaret etmektedir.

İş iklimi, mevcut iş durumu ve **beklentilere** ilişkin denge değerlerinin dönüştürülmüş ortalamasıdır. Bu değerler, endeksin hesaplanmasında Kasım (2025) ayına göre normalize edilmektedir.

http://ifo.de/en/survey/ifo-business-climate-index-germany

KATILIMCI SAYISI

Temmuz ayında toplam 180 işyeri sahibi ya da yöneticisine anket gönderilmiş, bunların 104'ü anketi cevaplamıştır.

Sektörel bazda ankete katılım gösteren şirket sayısı aşağıdaki tabloda görülebilir:

Sektör	Kasım 2025	Aralık 2025	Ocak 2026	Şubat 2026	Mart 2026	Nisan 2026	Mayıs 2026	Haziran 2026	Temmuz 2026
Hizmet	74	56	54	45	58	54	51	55	51
Ticaret	33	30	28	28	39	29	33	36	34
İmalat	12	11	14	13	13	12	16	13	13
İnşaat	6	8	3	6	11	8	5	6	6
Toplam	**125**	**105**	**99**	**92**	**121**	**103**	**105**	**110**	**104**

Ankete katılan şirketlerin sayısı kadar büyüklükleri de dikkate alınmaktadır. Bu doğrultuda, endeksin hesaplanmasında çalışan sayıları esas alınarak ağırlıklandırma yapılmaktadır.

Ankete katılan şirketlerin sektörel bazda **toplam çalışan sayıları** ve bunların **genel endeks içerisindeki yüzdelik** payı aşağıdaki tabloda görülebilir.

Ay	Hizmet	Ticaret	İmalat	İnşaat	Toplam
Kasım	2678 (%42,05)	3135 (%49,23)	543 (%8,53)	12 (%0,19)	6368
Aralık	8672 (%70,72)	2834 (%23,11)	639 (%5,21)	117 (%0,95)	12262
Ocak	7969 (%69,95)	2623 (%23,02)	417 (%3,66)	384 (%3,37)	11393
Şubat	8166 (%77,5)	1548 (%14,69)	757 (%7,18)	66 (%0,63)	10537
Mart	4431 (%39,37)	4322 (%38,40)	798 (%8,3)	1598 (%14,20)	11149
Nisan	4196 (%50,46)	3004 (%36,13)	796 (%9,57)	319 (%3,84)	8315
Mayıs	4556 (%47,59)	2954 (%30,85)	935 (%9,77)	1129 (%11,79)	9574
Haziran	3966 (%41,26)	3267 (%33,99)	870 (%9,05)	1509 (%15,7)	9612
Temmuz	4465 (%47,25)	3677 (%38,91)	703 (%7,44)	605 (%6,40)	9450

Not: Panelimiz henüz oluşum aşamasındadır. Pilot çalışma sürecinde bugüne kadar 300'e yakın iş yeri sahibi ya da yöneticisine ulaşılmış, aylık katılım sayısı ise 92 ile 125 arasında değişiklik göstermiştir. Endeks hesaplamasında çalışan sayısı esas alındığından, örneklemdeki bu dalgalanmalar aylık değişimleri olduğundan fazla ya da az gösterebilmektedir. Bu nedenle sonuçlar, KKTC ekonomisinin genelinden ziyade mevcut katılımcı grubumuzun görüşlerini yansıtan bir "kesit" niteliğindedir. Panelin genişleyip istikrar kazanmasıyla birlikte endeksin temsil gücü de artacaktır.

Web espakibris.org
E-posta info@espakibris.org
Telefon +90 548 859 22 09
Adres Çitköy Sok. No: 4 Yenişehir/Lefkoşa
ESPA
Ekonomi ve Sosyal Politikalar Araştırma Merkezi